Висновки. В статті визначено та розвинуто сутність, завдання й мету аудиту нарахування та утримання єдиного соціального внеску. Обґрунтовано концептуальні основи аудиту нарахування та утримання єдиного соціального внеску, що на відміну від існуючих включає: підходи до трактування аудиту та мети аудиту нарахування та утримання ЄСВ, наведено загальний план аудиторської перевірки, що дасть змогу якісно та ретельно провести аудит розрахунків за ЄСВ.

Список використаних джерел:

1. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: пер. з англ./ [Ю.В. Селезньов, О.Л. Ольховікова, О.В. Гик, Т.Ц. Шарашидзета ін..].К – СТАТУС, 2006. – 1152 с.
2. Білик М.Д. Організація і методика аудиту сільськогосподарських підприємств. Київ, 2003.-628с
3. Бондаренко, О. М. Єдиний соціальний внесок в контексті нарахування та утримань із заробітної плати [Електронний ресурс] / О. М. Бондаренко, А. П. Зубченко – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/.
4. Завгородній В.П., Савченко В.Я. Бухгалтерський облік , контроль і аудит в умовах ринку. Київ: ДІ - КСІ, 2003. - 832 с
5. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Фінансово-економічний словник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 844 с.
6. Загородній А.Г., Партин Г.О. Бухгалтерський облік: основи теорії та практики. Київ, 2003. – 327 с.
7. Усач Б.Ф. Аудит: Навчальний посібник. – К.: Знання-Пресс, 2002. – 133 с.
8. Утенкова К. О. Аудит: Навчальний посібник. – К.: Алерта, 2011. – 408 с.
9. Шуляк, О. І. Впровадження єдиного соціального внеску на підприємстві. Переваги єдиного соціального внеску [Електронний ресурс] / О. І. Шуляк, О. О. Костриця. – Режим доступу :www.nbuv.gov. ua/portal/soc_gum/ppei/2011_30 Shulak. – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
10. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування [Електронний ресурс] : Закон України від 14.01.98 р. № 16/98-ВР / ВРУ. – Режим доступу : http://zakon1.rada. gov.ua cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=16%2F98-%E2%F0 – Законодавство України.

Рецензент – д.е.н., професор Махмудов Х.З.

УДК 631.115.8:338.439.02

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ВИРОБНИЧА КООПЕРАЦІЯ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Махмудов Х. З., д.е.н, професор; Мамедова З. К., аспірант
Полтавська державна аграрна академія

Висвітлено результати аналізу теоретичних основ пошуку оптимальної стратегії українських сільськогосподарських кооперативів, враховуючи необхідність розв'язання соціально-економічних проблем.

The results of the theoretical foundations of finding the optimal strategy for Ukrainian agricultural cooperatives, given the need to address social and economic problems.

Постановка проблеми. Світова практика свідчить, що сільськогосподарські виробничі кооперативи виконують як економічні функції - підвищення ефективності суспільного виробництва, так і соціальні, сутність яких у за-

хисті членів у ринковому середовищі. На відміну від інших організаційних форм, де розмір орендної плати виступає головним мотиваційним стимулом праці, члени сільськогосподарської виробничої кооперації мають додаткові доплати, так звані кооперативні виплати і виплати за паї. Володіючи соціальною структурою, сільськогосподарська виробнича кооперація гарантує захист своїх членів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасними проблемами та перспективою розвитку сільськогосподарськими виробничими кооперацiями резервів підвищення економічної ефективності виробництва продукції сільського господарства присвячено багато досліджень провідних вітчизняних та зарубіжних вчених економістів, зокрема, П. Т. Саблука, В. В. Гочаренка, А. В. Крисального, М.Й. Маліка, А. А. Пантелеймоненка, В. В Старченка Г. І. Шмельова та інших. Разом з тим, в ринкових умовах господарювання сільськогосподарські кооперативи зіштовхнулися з новими проблемами. Тому зазначене дослідження залишається досить актуальним.

Постановка завдання. Висвітлити результати аналізу теоретичних основ пошуку оптимальної стратегії українських сільськогосподарських кооперативів, беручи до уваги необхідність розв’язання соціально-економічних проблем.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виробничі кооперативи в Україні створювались шляхом об’єднання фізичних осіб для сільської виробничої або іншої господарської діяльності на засадах їх обов’язкової трудової участі з метою одержання прибутку і були однією з організаційно-правових форм підприємницької діяльності на селі. Його особливість в тому, що майнові, управлінські й трудові відносини тісно взаємопов’язані [1].

Сільськогосподарські кооперативи як потенційні суб’єкти підприємницької діяльності, що мають економічну самостійність і повністю відповідають за результати своєї діяльності, повинні сформувати таку стратегію діяльності, яка б забезпечила високу ефективність роботи. Потреба в нових теоретичних і практичних підходах до формування ефективної системи управління посилила інтерес до удосконалення й узагальнення досвіду в даної галузі. Зрозуміло, що ефективність функціонування агропромислового комплексу в значній мірі визначається системою економічних відносин між партнерами АПК, за допомогою яких реалізуються економічні інтереси підприємства в процесі виробничої діяльності та обміну її результатів.

Ефективне функціонування агропромислового комплексу значною мірою визначається системою економічних відносин серед партнерів АПК, економічними інтересами підприємств в процесі виробничої діяльності. Аналіз роботи великих корпоративних асоціацій показує, що великі сільськогосподарські та промислові виробництва роблять можливим забезпечення продовольчої безпеки країни і утримання на достатньому рівні конкурентоспроможності кінцевого продукту. Диверсифікація і вузька спеціалізація спрямовує такі господарства забезпечувати раціональне використання ресурсів, вносить свій внесок у будівництві виробництва і продажу сільськогосподарської продукції в умовах ринкових перетворень.

Кооперативи виробляють 50% валового виробництва сільгосп-продукції, але через нетоварний вигляд, брак логістики, переробки, сховищ для зберігання вони не можуть її продати, і тому значна частка виробленого продукту втрачається. Селянам не посильно одночасно виробляти, транспортувати та реалізувати свою продукцію на ринку. Але цю функцію можуть брати на себе створені сільськогосподарські кооперативи, маючи таке багатство і капітал, як земля. До того ж, за зобов'язаннями перед ЄС і СОТ до 2015 року Україна має, заборонити подвірний забій худоби. Тож єдиний вихід для селян - створювати кооперативні забійні цехи.

З початку відновлення кооперативного руху обсяги зареєстрованих кооперативів зросли майже в три рази. За даними головних управлінь агропромислового розвитку облдержадміністрацій станом на 01.01.2013 року, в Україні було зареєстровано 885 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, що на 30,5% більше, ніж у 2011р. найбільша кількість сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів налічується у Житомирській області – 105 (станом на 01.01.2009р. було 93), Вінницькій – 84 (71), Івано-франківській – 71 (20) та АР Крим – 66 (40). Членами цих об’єднань є понад 24,4 тис. осіб. У користуванні членів цих кооперативів знаходиться 19,1 тис. га посівних площ, 20,7 тис. голів корів. Протягом 2012 року, реалізовано понад 23 тис. т. молока, 88 тис. т. зерна, 19,2 тис. т. плодоовочевої продукції, сплачено податків та зборів на суму понад 5 млн. грн. Поки, що економічний ефект, на який очікує держава, невеликий. Але як свідчить досвід інших країн, це тривалий процес. Приміром, Китай лише за 25 років вивів за межі бідності 35% сільського населення шляхом кооперативних формувань. Аналогічна ситуація у Південній Кореї, Канаді, що виробляє і реалізовує через кооперативи 100% зерна. Європа теж побудована на кооперації. Наприклад, Данія, яка славиться виробництвом свинини виробляють по 7-8 голів на душу населення. Там є значні заохочення для розвитку кооперативів. Приміром, якщо член кооперативу реалізує понад 70% продукції через кооперативний рух, має державну дотацію тощо [2].

В Україні деякі підприємства зуміли створити досить ефективну організаційно-управлінську структуру, які успішно досягали високого стимулювання членів для підвищення продуктивності праці й участі у прийнятті господарських рішень. В кооперативі «Батьківщина» Котелевського району Полтавської області виробничі підрозділи працюють на повному госпрозрахунку; правління і підрозділи організовували роботу на основі щорічної угоди, яку підписували керівник господарства з членами колективу; в кожному підрозділі працює рада трудового колективу, наділена правом вирішувати організаційні, виробничі й соціальні питання. Робота членів оцінювалась за коефіцієнтом трудової участі. Крім того, впроваджуються додаткові оплати і премії, діє спеціальний фонд трудового колективу.

У сільськогосподарському виробничому кооперативі майнові, управлінські та трудові відносини тісно взаємопов’язані. Трудова участь у його діяльності встановлюється Законом України «Про сільськогосподарську кооперацію» як обов'язкова. Перевага в тому, що майновий пай та земельна ді-

лянка виступає гарантією одержання роботи в ньому, що досить важливо в умовах спаду виробництва. Кооперативи виявляють ефективність і в плані використання землі. Це проявляється в тому, що вони мають набагато більше можливостей порівняно з іншими формуваннями для застосування науково обґрунтованих сівозмін як фактору підвищення родючості ґрунтів, врожайності культур [3].

Аналіз практики функціонування великих корпоративних об'єднань показує, що великі товарні сільськогосподарські кооперативи дають більшу можливість забезпечення продовольчої безпеки держави та отримання достатнього рівня конкурентоспроможності кінцевої продукції. Багатогалузева та вузькоспеціалізована направленість таких господарств забезпечує раціональне використання ресурсів, сприяє нарощуванню обсягів виробництва та реалізації сільськогосподарських продукції в умовах ринкових відносин.

Однією із ефективних форм кооперації та агропромислових інтеграцій в нових умовах господарювання в агропромисловому комплексі є вертикально-інтегровані структури (агрофірми, агрокомбінати об'єднання т. ін.). Головною перевагою даних організаційно - виробничих структур у його забудовах в рамках єдиного технологічного, економічного та організаційного комплексу, за участю сільськогосподарських, переробних, обслуговуючих та торгових підрозділів. Діяльність таких кооперативів полягає у створенні відносно не тільки виробництва сировини, його переробку і збут, а також виробничо-технічного обслуговування, матеріально-технічного забезпечення, будівництво тощо. Особливістю функціонування таких кооперативів в аграрній сфері є створення агрокомбінатів в регіонах та функціонування в різних організаційних формах (кооператив, унітарне підприємство тощо) з зберіганням юридичної особи. Разом з тим в окремих підприємствах слід створювати вузькоспеціалізовані об'єднання з переважним виробництвом одного виду продукції.

Вивчення досвіду створення та ефективного функціонування великих багатогалузевих агропромислових формувань (наприклад, УСВК «Батьківщина» Котелевського району Полтавщини, «Устинівський» та «Плосківський» Київщини, «Зоря» Чорнобаївського району Черкащини, «Борознянський» Великоолександрівського району Херсонської області, Сільськогосподарський виробничий кооператив агрофірма «Перемога» Кагарлицького району Київської області, СОК «Західний» Рівненської області) сприяє значної активізації інтеграційних процесів у вітчизняному АПК, реалізації економічних механізмів функціонування таких структур та на цій основі забезпеченню діяльності суб'єктів інтеграції за умови самоокупності та самофінансування.

Висновки. Отже, для створення та успішного функціонування таких кооперативних структур, необхідне забезпечення певної регіональної та галузевої умови. Учасники кооперації повинні самостійно прийняти рішення і активно виразити своє бажання об'єднатися з метою реалізації спільних завдань (зростання виробництва, розширення збуту, отримання максимального прибутку). Крім того, вони повинні бути повністю готовими прийняти на себе не тільки всі турботи по створенню передбачуваного інтеграційного об'єднання, але і всю повноту відповідальності за його успішне функціонування тощо.

Основною умовою для ефективного функціонування кооперативно – інтегрованих структур в АПК є добровільність їх створення, що підтверджується досвідом діяльності таких об'єднань, країн ЄС. Однак в умовах перехідної економіки, в який відноситься Україна, здійснення принципу добровільності гальмується багатьма чинниками які об'єктивно присутні в умовах кризи. Тому, Закон України «Про внесення змін до закону України «Про сільськогосподарські кооперації» № 5495-VI прийнятий від 20.11. 2012 року а також інші законодавчі акти [4] спрямована на підтримку дрібних фермерських та особистих селянських господарств через створення і підтримку обслуговуючої кооперації та дає можливість стимулювання розвитку системи кооперації в Україні.

Список використаних джерел:

1. Ігнатенко М.М. Наукові праці. Випуск 127, том 140. – С 65-69.

2. Микола Присяжнюк. Урядовий кур'єр № 210 за 15 листопада 2013 р.

3. Березюк С. В. Розвиток кооперативних відносин у системі агротехнічного обслуговування / С. В. Березюк, І. С. Воронецька, І. С. Березюк // Економіка АПК. – 2006. - № 12. – С. 53.

4. Закон України «Про внесення змін до закону України «Про сільськогосподарські кооперації» - http://zakoni.ucoz.ru/ZakonU/zakon_o_kooperazii_ukr.doc.

Рецензент – д.е.н., професор Плаксієнко В.Я.

УДК: 332.2:657

ОСОБЕННОСТИ УЧЕТА И ОТРАЖЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО НАЗНАЧЕНИЯ В ОТЧЕТНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ УКРАИНЫ

Сафонова В.И., д.э.н., профессор

ЮФ Национального Университета биоресурсов и природопользования Украины «Крымский агротехнологический университет»

Розглянуті проблеми відображення земельних ресурсів сільськогосподарського призначення в звітності підприємства відповідно до міжнародних стандартів обліку, що пов'язане з важливістю вартісного обліку землі у складі активів. В результаті переходу на міжнародні стандарти обліку підприємства отримають необмежені можливості по управлінню звітністю, що може привести до перекручення інформації (маніпулюванню) при складанні звітності.

The problems of reflection of the landed resources of the agricultural setting are considered in accounting of enterprise in accordance with the international standards of account, that is related to importance of cost account of earth in composition assets. As a result of passing to the international standards of account of enterprise will get unlimited possibilities on a management accounting, that can result in distortion of information (to manipulation) at drafting of accounting.

Постановка проблемы. Радикальные преобразования в аграрном секторе и первый опыт предпринимательства серьезно обострили проблему соответствующего формирования инфраструктуры земельных рыночных отношений и их адекватного обеспечения, которые в определенной степени определяются способностью и темпами адаптации к рыночной среде, интег-